

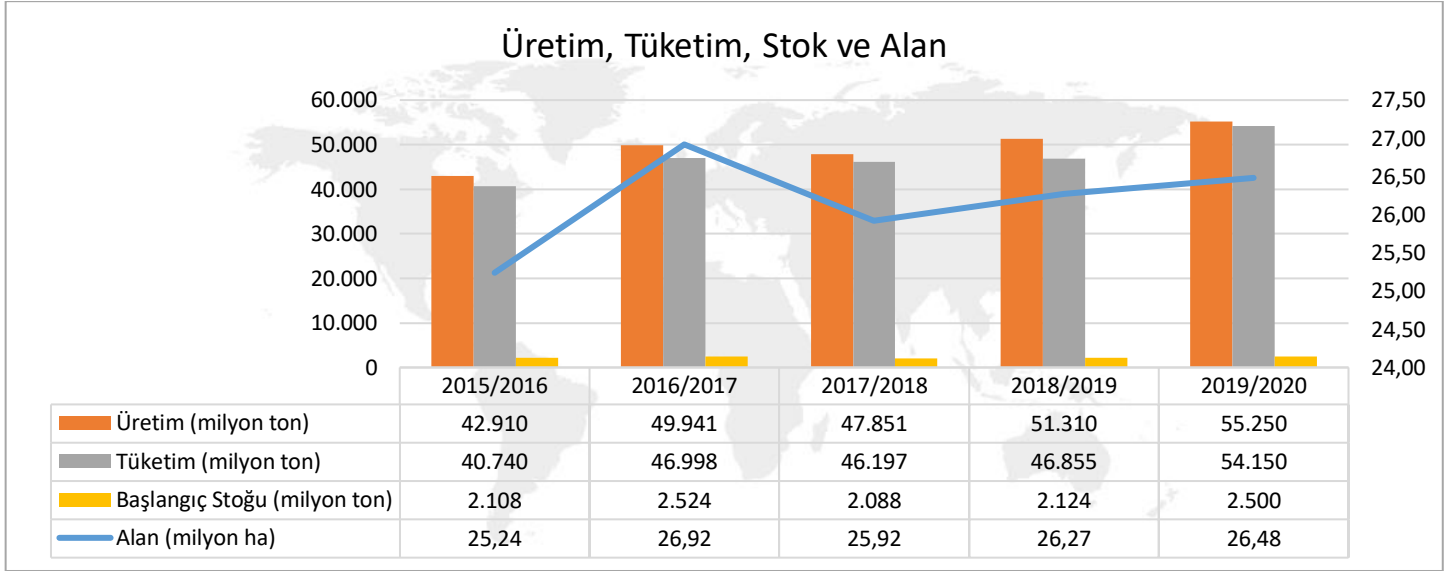

ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 7

MAYIS 2020

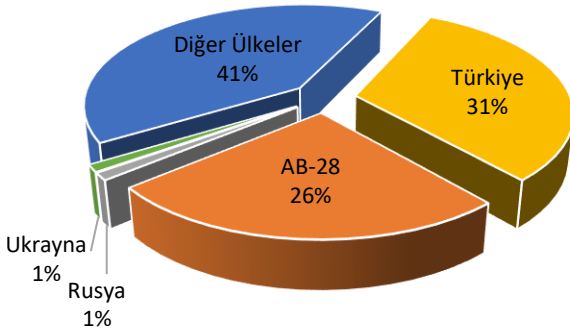
DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

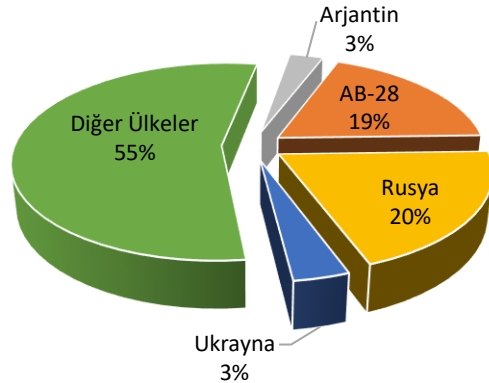
Kaynak: USDA, Nisan 2020

Dünya yağlı tohumlu bitkiler üretim sıralamasında ayçiçeği 3. sırada yer almaktadır. Dünya genelinde pandemi nedeniyle artan gıda talebi ham yağ ihtiyacı ve üretimine de yansımıştır. Yağlık ayçiçeği; yağ, küspe ve biyodizel üretimi amaçlı kullanılmaktadır. Dünyada üretilen ayçiçeği tohumunun yaklaşık %90'ı yağ için işlenmekte ve geri kalan kısmı ise çerezlik olarak tüketilmektedir. Dünya genelinde son 5 üretim sezonuna ait ayçiçeği verileri incelendiğinde üretim alanlarında ve üretim miktarlarında artış gözlemlenmektedir.

Ayçiçeği İthalatı (2019/2020)

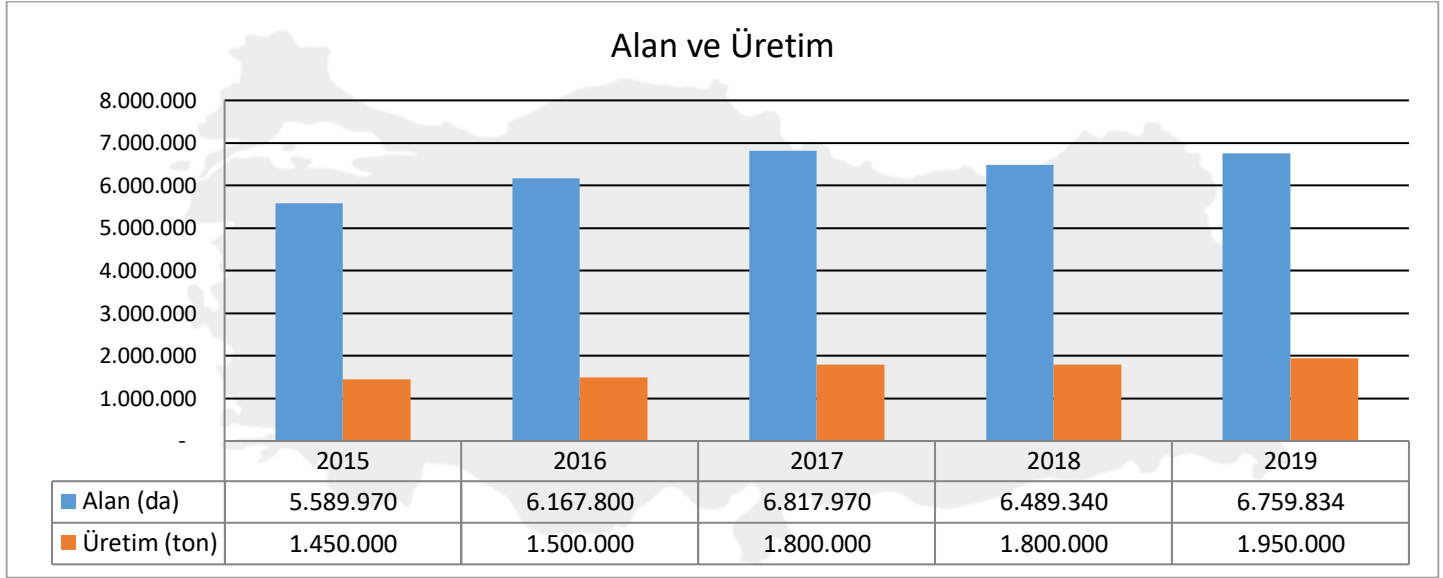
Ayçiçeği İhracatı (2019/2020)

Kaynak: USDA

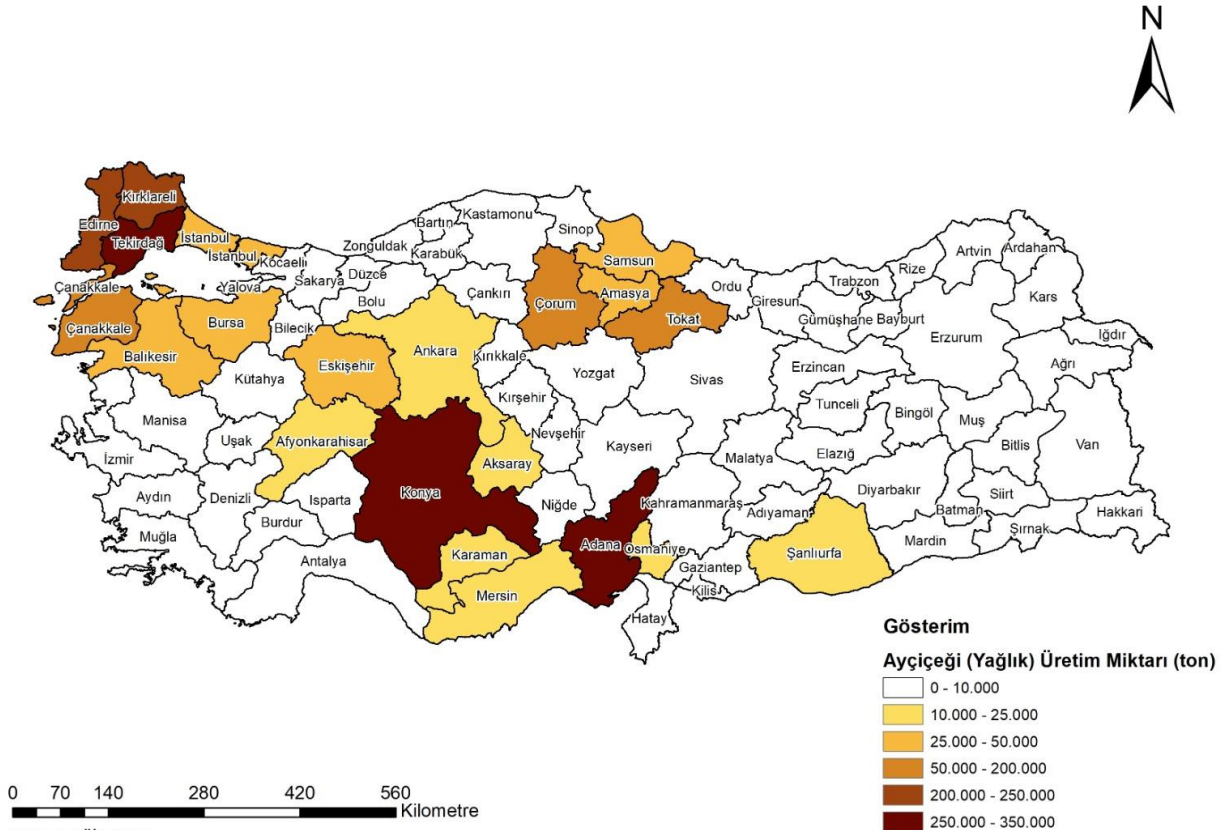
2019/2020 pazarlama yılında Nisan ayı itibariyle dünya genelinde **2,7 milyon ton** ithalat ve **3,28 milyon ton** ihracat gerçekleşmiştir. Dünya ayçiçeği ithalatının yaklaşık %31'ini Türkiye, %26'sını ise AB ülkeleri gerçekleştirmiştir. Ayçiçeği ihracatında önde gelen ülkeler ise AB ülkeleri ve Rusya'dır.

TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

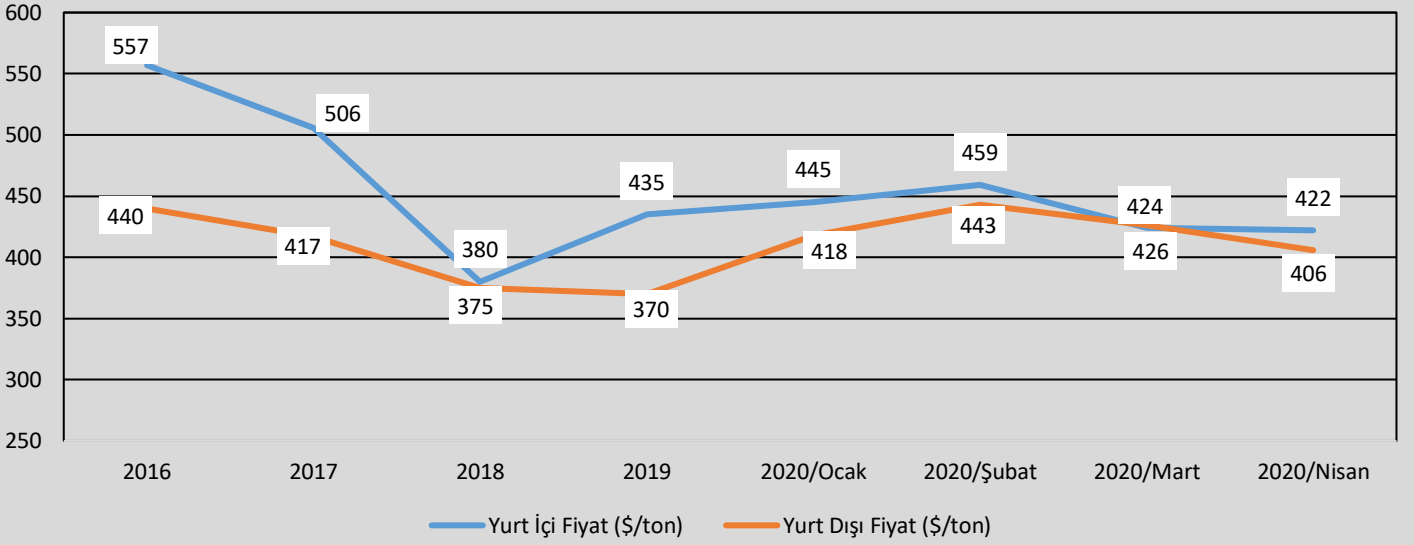

Kaynak: TÜİK

Türkiye yağlık ayçiçeği ekiliş alanları, 2015 yılında 5,6 milyon dekar iken 2019 yılında **%21 artarak** 6,7 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2015 yılında 1,4 milyon ton olan ayçiçeği üretimi 2019 yılında yaklaşık **%39 artarak** 1,95 milyon tona ulaşmıştır. 2015 yılında dekara verim ortalaması 264 kg iken 2019 yılında **%10 artarak** 289 kg'a yükselmiştir.

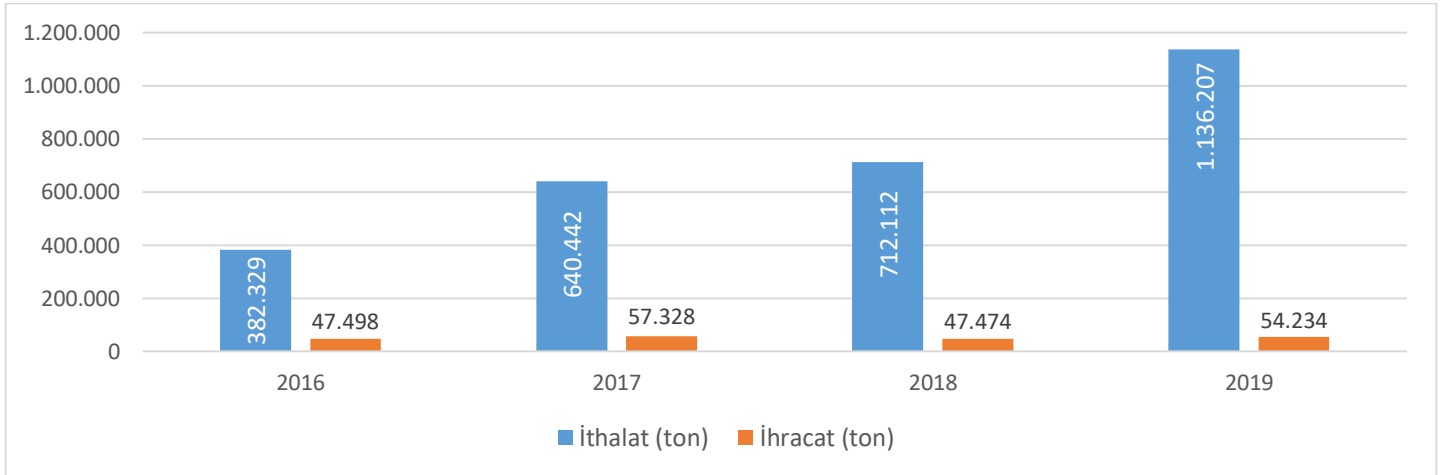
Yurt İçi ve Yurt Dışı Fiyatlar

Kaynak: USDA, TradeMap, Edirne Ticaret Borsası

Son 3 aylık dönemde ayçiçeği yağına olan talep nedeniyle Rusya ve Balkan ülkelerinde ayçiçeği tohumu fiyatı 440 \$/ton'a ulaşmıştır. Yaklaşan yeni hasat nedeniyle fiyatların tekrar gerilediği görülmektedir. Nisan ayı sonu itibariyle yurt içi borsalarda ortalama **2.810-2.930 TL/ton'dan** işlem görmektedir.

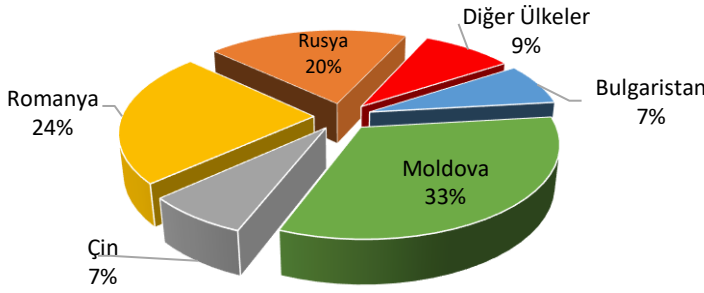
DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı **%66,4**'tür. Ülkemizde **2016** yılında **263 bin \$** değerinde **382 bin ton** yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı yapılmış olup **2019** yılında **516 bin \$** değerinde **1,1 milyon ton** ayçiçeği tohumu ithalatı yapılmıştır. 2019 yılının ilk üç ayında **282 bin ton** olarak gerçekleşen ayçiçeği tohumu ithalatı, 2020 yılının ilk üç ayında toplam **473 bin ton** olarak gerçekleşmiştir.

Ayçiçeği ithalatının Ülkelere Göre Dağılımı

Ayrıca **2019** yılında DİR (Dahilde İşleme Rejimi) kapsamında ithal edilen **154 bin ton** ayçiçeği tohumu için **67 milyon \$** ödenmiş olup **448 bin ton** ayçiçek yağı ihraç edilerek **418 milyon \$** gelir elde edilmiştir.

2019 yılında ayçiçeği tohumu ithal ettiğimiz ülkeler ise Moldova, Romanya ve Rusya olarak öne çıkmaktadır.

Kaynak: TÜİK 2019, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

DEĞERLENDİRME

- 2020 üretim sezonu ayçiçeği ekilişleri Adana'da tamamlanmış, Konya ve Trakya illerinde Nisan ayının son haftasında yağışların bitmesiyle birlikte hız kazanmıştır. Adana ili ayçiçeği alanlarındaki gelişimlere ait güncel fotoğraflar aşağıdadır.

- Pandemi sebebiyle ihracatçı ülkelerin (Rusya, Romanya, Ukrayna, Moldova) uygulamaya başladığı ihracat kısıtlamaları ve yasaklamaları risk oluşturmaya devam etmektedir
- Ülkemizde hasadın başlayacağı Temmuz ayına kadar yağ sektöründe arz güvenliğini sağlamak üzere yağlık ayçiçeği tohumu ithalatında gözetim fiyatı 450 \$/ton'dan 380 \$/ton'a düşürülmüştür.
- Ayçiçeği tohumu ham yağında 1.000 \$/ton olarak uygulanan Gözetim fiyatı 1 Şubat 2020-31 Haziran 2020 tarihleri arasında 800 \$/ton olarak uygulanacaktır.
- Yine ayçiçeği ham yağ ithalatında % 36 olan gümrük vergisi oranı, 31 Mayıs 2020 tarihine kadar % 18, 1 Haziran 2020 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında %30 olarak uygulanacaktır.
- Ayçiçeği tohumu ithalatındaki %27 olan gümrük vergisi oranı yapılan mevzuat düzenlemesi ile 31 Mayıs 2020 tarihine kadar %9, 1 Haziran 2020 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında % 13 olarak uygulanacaktır.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

0 312 258 84 03

urunmasalari@tarimorman.gov.tr